

Prvo večjo useslovensko akcijo spodbujanja branja in nakupovanja knjig NI IGRE BREZ DRAME so zasnovali Javna agencija za knjigo RS in organizatorji prvenstva »EuroBasket 2013« v sodelovanju z založniki (Društvo slovenskih založnikov), knjigotržci (Društvo slovenskih knjigotržcev) in Košarkarsko zvezo Slovenije. Namen kampanje je povezati kulturo in šport, izkoristiti veliko pozornost javnosti, ki je letos usmerjena v evropsko košarkarsko prvenstvo v Sloveniji, ter s tem športnemu dogodku dodati še družbeno odgovorno kulturno noto in spodbuditi večji pomen knjige v slovenski družbi.

Agencija Zadruga

»Ker je tudi pri nas branje nacionalni šport!«

O načrtovanju akcije in njenih začetnih smernicah smo se pogovarjali s Tjašo Urankar, podsekretarko za področje bralne kulture na Javni agenciji za knjigo RS in pobudnico povezovanja športa in knjige, ki je povedala: »Javna agencija za knjigo že nekaj let odlično sodeluje s Košarkarsko zvezo Slovenije v okviru projektov *Knjigajmo migajmo* in *Rastem s knjigo*, ko mladi na igriščih v dar in prebiranje dobijo knjige. Zato je bilo nekako logično pot nadaljevati. Do pobude za sodelovanje je prišlo že lanske jesen, saj se nam je zdelo nujno, da se šport in knjiga povežeta še bolj intenzivno, ker vključujeta veliko množico ljudi, zlasti pa mlade. V Sloveniji je odlično organizirana mreža knjižnic, nakup knjig pa je v tem kriznem času manjši, zato smo na agenciji razmišljali širše in si želeli v prvi vrsti v akcijo spodbujanja branja vključiti tudi knjigarne ter nagovoriti Slovence k nakupu knjig in obisku slovenskih knjigarn. Tako je nastalo večdimenzionalno sodelovanje, ki smo ga poimenovali *Ni igre brez drame*.«

Prvi del kampanje je predstavljal natečaj za slikanico o Lipku, ki so ga na Društvu slovenskih založnikov v sodelovanju z ostalimi akterji kampanje izpeljali že zgodaj spomladi. O razlogih za priključitev založnikov k akciji smo govorili z Marušo Kmet, predsednico DSZ, in Tanjo Tuma, podpredsednico DSZ, ki pravita: »Vprašanje, zakaj DSZ podpira bralne kampanje in sodeluje v njih, je malodane retorično – dobri bralci so naš glavni razlog za obstoj; zanje izdajamo knjige, zanje je vredno prebroditi vse krize. In prav sodelovanje pri bralnih kampanjah z JAK-om je pokazalo, kako pomembna je

Ekipa, ki je srce in gonilna sila akcije *Ni igre brez drame*: Metka Zver, Maruša Kmet, Andreja Kavčič, Peter Vilfan, Žana Vlaisavljevič, Tanja Tuma in Tjaša Urankar

udeležba Društva slovenskih založnikov. Začetki segajo v leto 2006, ko smo svoj letni kongres posvetili bralcem, čeprav se je tedaj nekaterim zdelo veliko pomembnejše, da bi se ukvarjali z davki in državnimi subvencijami. Ko smo leta kasneje z JAK-om začeli novo bralno kampanjo, *Knjigajmo migajmo*, je bilo jasno, da smo imeli prav – odziv mladih je pokazal, da jih knjige zelo zanimajo in da poleg mnenj sošolcev in prijateljev najbolj upoštevajo nasvete svojih slavnihih idolov, med njimi tudi športnikov. Na srečo je bila Tjaša Urankar z JAK-a trdno povezana s Košarkarsko zvezo Slovenije, tako da je bila nadaljnja promocija knjige le še vpra-

šanje usklajevanja med posameznimi institucijami. Društvo slovenskih založnikov je svojo strokovno vlogo dobro opravilo; slikanica *Lipko in KošoRok*, izbrana na našem natečaju, je že od julija na knjižnih policah vseh slovenskih knjigarn, kjer poteka agitacija za knjigo in košarko, ter kiti tudi šolske torbe prvošolčkov v mestih dramatičnih košarkarskih končnic. Kampanjo, ki ji je vizualno podoba vdihnili agencija Zadruga, pa je opazila tudi trženjska stroka in jo razglasila za kampanjo meseca maja v Marketingu magazinu. Ne glede na rezultate prvenstva smo že danes dosegli zmago, saj nam je uspelo sodelovanje z JAK-om in kolegi knjigotržci, kot ga za-

Kaj so o svojem odnosu do knjig in knjigarn povedali bivši reprezentanti in športni funkcionarji?

Matjaž Smodiš: dolgoletni kapetan slo. reprezentance sedaj pa svetovalec v KK Krka (4-kratni zaporedni prvak Slovenije)

Čeprav zaradi treningov v mladosti nisem uspel veliko prebrati, se zdaj trudim to nadoknaditi in bralne navade prenesti tudi na svoja otroka, ki sta oba (posebej starejši) strastna bralca. Žoga in knjiga imata veliko skupnega, obe sta kot nekakšni drogi. Pogosto pravim, škoda je, če ne uporabljate svojih možganov (»Mind is a terrible thing to waste!«), torej širite svoja obzorja in berite, berite, berite!

Peter Vilfan: košarkar in ambasador EuroBasketa 2013
Že kot otrok sem imel dve ljubezni, najprej je bila knjiga, potem košarka. Takrat ni bilo računalnikov, ipadov ter interneta, prav tako pa so bila naša potovanja daljša, zato sem imel v torbi vedno ne le eno, ampak več knjig. Akcija *Ni igre brez drame* se mi zdi izjemna, mislim, da bo ena najbolj uspešnih med, pred in po prvenstvu.

Rašo Nesterovič: košarkar, član strokovnega vodstva
Vsi vemo, kako pomembno je branje, saj razširja obzorja, splošno razgledanost in pripomore k iz-

ražanju. Sam že celo življenje veliko berem, predvsem zgodovinske knjige. Upam, da mladi poznajo pomen knjig in da redno ter veliko berejo. Zagotovo se jim bo v prihodnosti to obrestovalo.«
(vir: Knjigajmo-migajmo.si)

Aleksander Sekulič: pomočnik selektorja reprezentance Eurobasket 2013

Iz otroštva se dobro spomnim Grimmovih pravljic, iz šole Hlapcev od Ivana Cankarja, v zadnjem času pa mi je bila všeč knjiga *Čustvena inteligenca* Daniela Golemana.

ložniki ne pomnimo. Pridno navijamo za naše košarkarje in vabimo Slovence h knjigam, njihovim najboljšim prijateljicam.»

Zmagovalno pravljico *Lipko in KošoRok* je napisal priljubljeni mladinski pisatelj Primož Suhodolčan, pristrčne in slikovite ilustracije pa je prispeval Gorazd Vahen. Slikanica je požela veliko navdušenje, tako med fanti iz košarkarske reprezentance (na naslovnici) kot tudi med drugimi mladimi, saj se je po le nekaj tednih prodaje v knjigarlah v mesecu avgustu takoj povzpela na prvo mesto najbolj prodajanih otroških knjig. Kako so se na projekt odzvali v založbi DZS,

ki je zmagala na natečaju, nam je zaupala *Andreja Kavčič*, vodja prodaje Izbrazovalnega založništva v DZS, ki pravi: »V založbi DZS smo takoj prepoznali nov, drugačen izziv. Poanta razpisa nam je bila zelo zanimiva in všeč. Povedano resnici na ljubo smo se v založbi že pred razpisom spogledovali s to idejo. Zagotovo sta tudi avtorja iskreno začutila, kaj naj bi zgodba mlademu bralcu prinesla, in se z veliko pozitivne energije lotila dela, ki sta ga opravila več kot odlično. S prodajnega vidika pa smo seveda tudi prepoznali priložnost, da slovenskemu trgu ponudimo čudovito zgodbo o odraščanju, ki poudarja pomen prijateljstva, vzpodbuja športnega duha in sožitje z naravo. Veseli nas, da bodo občine Ljubljana Velenje, Kranj, Jesenice, Šentjur pri Celju in Trzin obdarile svoje prvošolce s to čudovito slikanico. Tudi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS je kupilo večje število izvodov slikanice za »razredno branje« vseh prvih razredov osnovnih šol v Sloveniji in za šolske knjižnice. Knjig pa bodo deležni tudi prvošolci v slovenskem zamejskem in zdromskem prostoru. Prodaja v prednaročilu je bila zelo uspešna, seveda pa smo najbolj veseli navdušenja mladih bralcev. Pripravili smo tudi prevod slikanice v angleškem jeziku z naslovom *Lipko and BasketBily*, prav tako pa pripravljamo elektronsko slikanico.«

Pomembna informacija za ljubitelje knjig in košarke je, da lahko z vstopnico za EuroBasket 2013 vsako knjigo kupijo za evro ceneje. Akcija se že izvaja v vseh dobro založenih knjigarnah po Sloveniji, izpeljala pa jo je Društvo slovenskih knjigotržcev. O prednostih takega sodelovanja za knjigarne smo se pogovarjali z *Metko Zver*, koordinatorko projekta pri DSK, ki je odločno povedala: »Za sodelovanje v projektu, ki povezuje šport in knjige, smo se odločili takoj, brez vseh zadržkov. Prepričani smo, da um in duh, prav tako kot telo, potrebujeta tre-

ning in da za to ni boljšega orodja, kot je knjiga. Jasno nam je, da tudi športniki berejo, in zelo veselimo, da so pripravljeni svojo slavo ter medijsko pozornost, ki so je deležni, izkoristiti tudi za to, da se pokažejo kot bralci ter s svojim vzorom pritegnejo k branju svoje navijače.« *Ingrid Celestina*, predsednica Društva slovenskih knjigotržcev, pa je o sodelovanju slovenskih knjigarn v akciji zapisala:

»Knjigotržci vedno znova iščemo poti, da bi knjige s svojih bogato založenih polic na zanimiv in privlačen način ponudili kupcem. Z veseljem smo se tako odzvali pobudi Javne agencije za knjigo, saj smo največji športni dogodek v Sloveniji videli tudi kot priložnost za večjo promocijo knjig in s tem tudi za njihovo večjo prodajo. V časih, ko se moramo boriti za pozornost kupcev, je vsaka taka akcija zelo dobrodošla. Želim si, da bi tudi knjiga še naprej ostala pomemben življenjski sopotnik in nas še naprej razveseljevala. Akcijo Ni igre brez drame pa jemljemo predvsem kot promocijo knjig in upamo, da bomo čim več košarkarskih navdušencev in vseh drugih športnikov pritegnili h knjigi.«

Številke govorijo, da se iz leta v leto proda manj knjig, in če kdaj, knjigarne ravno v tem trenutku resnično potrebujejo pomoč v obliki učinkovite promocije. *Ni igre brez drame* je prva tako obsežna javna spodbuda branja in nakupovanja knjig, ki nagovarja vse Slovence. Na to temo je *Metka Zver* povedala tudi: »Položaj knjigarn je zaskrbljujoč, ne le v Sloveniji, temveč tudi v preostalih evropskih državah, da o ZDA, kjer je Amazon že opravil svoj uničujoč pohod, sploh ne govorimo. Slovenskih knjigarn ne ogrožajo e-knjige v slovenščini, ki na trg šele prihajajo, a odstotek bralcev, ki do e-knjig dostopajo v angleščini in drugih tujih jezikih, ni zanemarljiv. Stanje dodatno poslabšuje gospodarska kriza, saj se ljudje vedno težje odločajo za nakup knjig. En evro ponusta za knjigo z vstopnico za EuroBasket 2013 res ni veliko, a simbolična gesta je tista, ki je pomembna in ki lahko prinese veliko spremembo.«

Kampanja *Ni igre brez drame* je torej široko zastavljena, njen glavni namen pa je promocija knjig. Javna agencija za knjigo je tu odigrala ključno vlogo pobudnika in organizatorja ter dosegla, da so se prvič v zgodovini povezali zelo različni akterji na slovenskem knjižnem trgu, zato lahko sklenemo z besedami *Tjaše Urankar*: »Želimo si, da bi šport in knjiga družno pripomogla k uspešnemu osebnostnemu razvoju posameznikov in splošnemu razvoju družbe. Ker je tudi pri nas branje nacionalni šport!«

Za popularizacijo branja in potrebe nacionalne bralne kampanje vsi sodelujoči skrbijo z objavami v različnih medijih in prek družbenih omrežij, tudi s pomočjo znanih košarkarskih obrazov. Nekaj smo jih ujeli tudi mi in povprašali o njihovih najljubših knjigah, seveda.

KRATEK POGOVOR Z REPREZENTANTI:

Katere knjige so ti najbolj všeč in kaj najraje bereš?

Gašper Vidmar: V zadnjem času sem prebral vse knjige iz zbirke *Pesmi ledu in ognja*, pa *Dekle z zmajskim tatujem* in tudi ostale od *Stiega Larsona*. Drugače pa so mi všeč tudi knjige iz zbirk *Imperator* in *Osvajalec*, ravno kar končujem peto knjigo *Osvajalec*.

Kaj si prebral v zadnjem času in kakšne knjige imaš rad?

Jaka Lakovič: Prebral sem vse knjige od *Dana Browna*, *Digitalno trdnjavo*, *Angeli in Demoni*, pa seveda *Da Vincijevo šifro* in druge, trenutno pa zavzeto berem biografijo *Pepa Guardiole Drugačen način zmagovanja*.

Katere knjige so nate naredile največji vtis?

Uroš Slokar: Iz mlajših dni sem si posebej zapomnil *Skrivni dnevnik mladega hipohondra* (A. Macfarlane), v zadnjih letih pa sta name naredili poseben vtis knjigi *Čefurji Raus* (G. Vojnovič) in *Veliki Gatsby* (F. S. Fitzgerald).

Katera je tvoja najljubša/najboljša knjiga?

Domen Lorbek: Takole, iz glave, se najprej spomnim na *Da Vincijevo šifro*, ki je bila pred časom res velik fenomen, zelo všeč mi je bil tudi *Alamut* (V. Bartol), užival pa sem tudi med branjem *Ecovega romana Ime rože*.

Katerih knjig se najbolj spomniš iz svojih šolskih dni?

Edo Murič: Takrat sem z veseljem bral *Tajno društvo PGC* (A. Ingolič) in *Košarkar naj bo* (P. Suhodolčan), zdaj pa sem navdušen nad *Lipkom in KošoRokom*. :)

